

HARIDUSLEPE

Õpetajad, keda esindab **Eesti Haridustöötajate Liit**, juhatuse liige Reemo Voltri ja **Eesti Ametiühingute Keskliit**, volikogu liige Kalle Kalda;

Koolijuhid, keda esindab **Eesti Koolijuhtide Ühendus**, juhatuse liige Urmo Uiboleht;

Kohalikud omavalitsused;

Eraüldhariduskoolide pidajad;

Riigikoolide pidaja, Haridus- ja Teadusministeerium, keda esindab haridus- ja teadusminister **Kristina Kallas**;

Eesti Vabariik, Haridus- ja Teadusministeeriumi kaudu, keda esindab haridus- ja teadusminister **Kristina Kallas**.

Hariduslepe osapooled peavad esmatähtsaks, et iga noor Eestis peab saama parima hariduse olenemata sellest, millises asukohas ja oludes ta kasvab. Sellest eesmärgist tulenevalt ja hariduse kvaliteedi tagamiseks soovivad leppe osapooled leppida kokku olulistes põhimõtetes ja tegevustes õpetajatöö väärtustamiseks.

1. Üldsätted

- 1.1. Hariduslepe sõlmimise eesmärk on anda üldhariduse õpetajatele kogu ametit läbiv kindlus karjäärivõimaluste, töötasu ja -koormuse suhtes, vältides samas riiklikku ülereguleerimist ning säilitades võimalikult palju Eesti haridusele seni edu toonud paindlikkust ning kooli pidajate ja -juhtide autonoomiat.
- 1.2. Hariduslepe on hea tahte kokkulepe, mille sõlmimisega soovivad osapooled luua eeldused:
  - 1.2.1. õpetajatöö väärtustamiseks ning õpetaja järelkasvu tagamiseks;
  - 1.2.2. õpetajate töötasu ja töötingimuste parandamiseks;
  - 1.2.3. kvaliteetseks kooli juhtimiseks ja koostöise koolikultuuri ning töötingimuste loomiseks;
  - 1.2.4. kollektiivlepingute sõlmimiseks;
  - 1.2.5. õigusaktide muutmiseks.
- 1.3. Leppe osapooled kinnitavad, et haridusleppes kokku lepitud tegevused lähtuvad kehtivast õpilase pearahapõhisest rahastamise mudelist ja selle mudeli komponentide määrasid ei vähendata.

2. Õpetaja karjäärimudel

- 2.1. Üldhariduse õpetaja karjäärimudel on raamistik, mis määratleb õpetajaameti peamised karjääriastmed ning täpsustab ootused iga karjääriastme tööülesannetele, kompetentsusnõuded ja palga alammäära koefitsiendid ning tingimused astmele sisenemiseks ja astmete vahel liikumiseks. Kokku lepitud karjäärimudel on lisatud hariduslepe lisasse (lisa 1).

- 2.2. Üldhariduskoolides töötavatele kvalifikatsiooninõuetele vastavatele õpetajatele rakendatakse neljaastmelist karjäärimudelit: 1. aste – alustav õpetaja; 2. aste – õpetaja; 3. aste – vanemõpetaja; 4. aste – meisterõpetaja.
- 2.3. Karjäärimudeli astmete nõuded tulenevad erineva taseme õpetaja kutsestandarditest. Kutse andmise süsteemi uuendamisel järgitakse kooskõla karjäärimudeli astmetega.
- 2.4. Aastatel 2026-2028 rakendatakse õpetaja karjäärimudeli astmete palga alammäära koefitsiendid järgmiselt: alustav õpetaja 1,0, õpetaja 1,0, vanemõpetaja 1,1, meisterõpetaja 1,3.
- 2.5. Karjäärimudeli rakendamiseks kasutavad kooli pidajad diferentseerimiskomponenti ning riik suurendab diferentseeritavat osa järgmiselt: 2026. aastal 22%ni, 2027. aastal 23%ni ja 2028. aastal 24%ni.
- 2.6. Õpetaja ametis töötava kvalifikatsiooninõuetele mittevastava õpetaja palgakorralduse kehtestab koolijuht.
- 2.7. Haridus- ja Teadusministeerium valmistab ette põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muudatuse, mis võimaldab koolijuhil sõlmida tasemeõppes õpetajakoolitust läbiva õpetajaga kuni kolme aasta pikkuse tähtajalise töölepingu.
- 2.8. Haridus- ja teadusminister kehtestab neljaastmelise karjäärimudeli määrusega. Osapooled rakendavad karjäärimudelit alates 1. jaanuarist 2026. a.

3. Õpetaja tööaeg ja töötingimused

- 3.1. Õpetaja ametit käsitletakse tervikuna ning kõik seadusest tulenevad õppe- ja kasvatustöö ülesanded ja nende täitmise eest saadav töötasu lepitakse kokku töölepingus.
- 3.2. Kõik õpetaja tööülesanded (sh õppetundide andmine ja nende ettevalmistamine, loov- ja uurimistöode juhendamine, klassijuhatamine jne) peavad täistööajaga töötava õpetaja puhul mahtuma 35 tunni sisse nädalas. Klassijuhatamine on õpetaja töö osa ja peab olema õiglaselt tasustatud.
- 3.3. Võtame eesmärgiks, et täistööajaga (35 tundi nädalas) töötava õpetaja nädalas antavate õppetundide soovituslikuks mahuks loetakse üldjuhul 21, aga mitte rohkem kui 24 arvestusliku pikkusega õppetundi (45 minutit).
- 3.4. Kui õpetaja täistööaja raames annab nädalas vähem kui 21 arvestusliku pikkusega õppetundi (45 minutit), ei tööta ta automaatselt osalise koormusega. Kui õpetaja annab täistööaja raames nädalas rohkem kui 21 arvestusliku pikkusega õppetundi (45 minutit), ei tähenda see automaatselt ületunnitööd.
- 3.5. Õpetaja poolt antava tegeliku õppetundide mahu kokkuleppimisel tuleb võtta arvesse iga juhtumi asjaolusid eraldi, õpetaja kogemust ja kompetentsust, õpetaja karjääriastet, tema õpetatavat ainet, klasside ja rühmade suurust.
- 3.6. Õpetaja tööülesannete hulka kuuluvat suhtlemist õpilaste ja nende vanematega korraldab kool viisil, mis tagab vajaliku infovahetuse ning mis mahub üldjuhul õpetaja tööaja sisse.
- 3.7. Tagamaks õppekava täitmiseks piisavalt ametikohti ja tugispetsialistide teenuse kättesaadavust on kooli pidaja kohustatud pidama koolijuhiga koolitöötajate koosseisu läbirääkimisi ja kehtestama koolide õppekava täitmiseks õiglase ja koolide vajadustega arvestava eelarvestamise mudeli. Haridus- ja Teadusministeerium avalikustab õpilase pearahapõhise arvestuse koolide lõikes Haridussilmas.
- 3.8. Kui põhikooli klassis või rühmas on erandkorras rohkem kui 26 õpilast, tagab kool teise õpetaja või abiõpetaja olemasolu või vähendab õpetaja õppetundide arvu.

- 3.9. Osapooled on kokku leppinud, et täiendavalt on õpetajate tööaeg ja -tingimused võimalik leppida kokku kollektiivlepingu sõlmimisega.

4. Täiendavad kokkulepped

- 4.1. Osapooled alustavad läbirääkimisi rahastusmudeli muutmiseks Eesti Linnade ja Valdade Liidu hariduse ja noorsootöö eelarve läbirääkimiste töörühmas, kuhu kaasatakse koolijuhtide, erakoolide pidajate ja õpetajate esindajad.
- 4.2. Kooli pidaja püüdleb selle poole, et suunata jooksvatest üldhariduskuludest vähemalt 60% õpetajate palgafondi.
- 4.3. Hariduslepe sõlmimise järel alustavad vastavad osapooled teiste haridustöötajate, sh kutseõppe õpetajate, tugispetsialistide ja alushariduse õpetajate karjäärimudeli läbirääkimisi.

5. Hariduslepe kehtivus

- 5.1. Hariduslepe on sõlmitud kolmeks aastaks. Lepe pikeneb automaatselt järgmiseks kolmeaastaseks perioodiks, kui osapooled ei ole teavitanud enne perioodi lõppu, et nad ei soovi lepe pikendamist.
- 5.2. Kokkulepe allkirjastatakse digitaalselt.

LISA 1. Õpetaja karjäärimudel ja selle rakendamise kava

1. Karjäärimudeli astmete nimetused, kirjeldused, kvalifikatsiooninõuded ja kompetentsid ja liikumine astmete vahel

Üldhariduse õpetaja karjäärimudel on **neljaastmeline**: 1. aste – alustav õpetaja; 2. aste – õpetaja; 3. aste – vanemõpetaja; 4. aste – meisterõpetaja. Mida kõrgem on õpetaja karjääriaste, seda suurem on tema tegevuse mõjuulatus õpilaste osas ja hariduses tervikuna. Igal astmel on lähtekohaks arusaamine, et õpetaja peamine ülesanne on toetada õppijate arengut ja õpitulemuste saavutamist ning pädevuste ja hoiakute kujundamist. Astmetel üles liikumine kinnitab õpetaja professionaalset arengut ja tulemuslikkust töös õppijatega ning õpetaja pädevuste suurenemist ja eeldab kompetentside tõendamist.

Karjääriastmete sees on välja toodud õpetajatöö olulisemad valdkonnad: töö õppijatega, töö iseendaga, töö kolleegidega, töö organisatsiooni ja/või ühiskonnaga. Panustamine erinevates valdkondades ja suundades sõltub kooli vajadusest ja õpetaja huvist.

Karjäärimudeli astmete nõuded tulenevad erineva taseme õpetaja kutsestandarditest.

Astmetel rakendatakse erinevaid palgakoeffitsiente.

Aste	Astme kirjeldus	Kvalifikatsiooninõuded ja kompetentsid	Liikumine astemete vahel
1. aste alustav õpetaja	Õpetaja ülesanne on omandada esimesed kogemused õpetaja töös ja end tööalaselts arendada. Õpetajal on tööks iseendaga vähemalt 25% tööajast ning üldjuhul ei ole ta esimesel õpetajatöö aastal klassijuhataja (v.a klassiõpetaja), üldjuhul ei tööta liit- ega eriklassidega (v.a eripedagoog). Kool toetab õpetaja arengut võimaldades selleks aega ja pakkudes mentorlust ja muud tuge.	Õpetajakoolituse magistritaseme õppekava lõpetanu või magister, kes on omandanud õpetaja tase 7 kutse läbi kutse taotlemise. Kehtib tähtajatult. Õpetaja kompetentside hindamisel lähtutakse riiklikes kutsestandardites kirjeldatud kompetentsidest, õpetaja, tase 7.	1. astme kvalifikatsiooni annab kas ülikool või kutse andja; kompetentsust hindab koolijuht. Astmel töötatakse üks aasta.

Aste	Astme kirjeldus	Kvalifikatsiooninõuded ja kompetentsid	Liikumine astemete vahel
2. aste õpetaja	<p>Õpetaja on professionaalne õpetaja oma õpilastele.</p> <p>Sel astmel algab õpetaja kujunemine õpetamise eksperdiks, kolleegide arengu toetajaks ja professioni eestvedajaks.</p>	<p>Õpetajakoolituse magistritaseme õppekava lõpetanu või magister, kes on omandanud õpetaja tase 7 kutse läbi kutse taotlemise.</p> <p>Õpetaja kompetentside hindamisel lähtutakse riiklikes kutsestandardites kirjeldatud kompetentsidest, õpetaja, tase 7.</p>	<p>2. astme kvalifikatsiooni annab kas ülikool või kutse andja (tase 7); kompetentsust hindab koolijuht.</p> <p>Kehtib tähtajatult.</p>
3. aste vanemõpetaja	<p>Õpetaja on silmapaistvalt hea ja tõhus õpetaja, kes toetab kvaliteetset õpetamist laiemalt.</p> <p>Õpetaja võib spetsialiseeruda kolme suunda: õpetamise ekspert; kolleegide arengu toetaja; kolleegide eestvedaja. Õpetaja tegutseb ka kooli, kogukonna ja KOV tasandil; võib alata töö õpetaja-uurijana.</p>	<p>Õpetajakoolituse magistriõppe lõpetanu või magister, kes on omandanud õpetaja kutse tase 7 läbi kutse taotlemise.</p> <p>Õpetaja on mitme aasta jooksul näidanud silmapaistvat asjatundlikkust ja tulemuslikkust õpetajana või juhendanud kolleege või täitnud juhtimisülesandeid.</p> <p>Õpetaja kompetentside hindamisel lähtutakse riiklikes kutsestandardites kirjeldatud kompetentsidest, vanemõpetaja, tase 7.</p>	<p>3. astme omistamise korra sõnastab koolipidaja karjäärimudeli rakendamise korras.</p> <p>Kehtib viis aastat.</p>
4. aste meisterõpetaja	<p>Õpetaja ülesanne on meisterlik õpetamine, kolleegide toetamine ja haridusinnovatsiooni loomine.</p> <p>Meisterlikkus väljendub silmapaistvalt tulemuslikus tegevuses ühes või mitmes suunas: õpetamise ekspert (näiteks metoodika, sihtrühmapõhise lähenemise arendaja ja uuriva rakendajana; õpivara ja tarkvaraprogrammide</p>	<p>Õpetaja on õpetajakoolituse magistriõppe lõpetanu või magister, kes on omandanud õpetaja kutse tase 8 läbi kutse taotlemise.</p> <p>Õpetaja on mitme aasta jooksul näidanud silmapaistvat asjatundlikkust ja tulemuslikkust õpetajana ning haridusuuendajana ja -uurijana, kolleegide</p>	<p>5. astme kompetentsust hindab kutse andja poolt moodustatud kutsekomisjon.</p> <p>Kehtib viis aastat.</p>

Aste	Astme kirjeldus	Kvalifikatsiooninõuded ja kompetentsid	Liikumine astemete vahel
	väljatöötaja ja uuriva katsetajana); kolleegide arengu toetaja (nt teiste koolide õpetajate mentori või koolitajana); kolleegide eestvedaja (näit üle-eestilise võrgustiku juht). Õpetaja töö mõju on ka üle-eestiline ja võib olla rahvusvaheline ning ta teeb uurimistööd oma valdkonnas.	arengu toetajana või juhtimisülesandeid täites. Õpetaja kompetentside hindamisel lähtutakse riiklikes kutsestandardites kirjeldatud kompetentsidest, meisterõpetaja, tase 8.	

2. Osapoolte roll ja vastutus

Riik	Kooli pidaja	Koolijuht	Õpetaja
<p>Kehtestab riikliku karjäärimudeli ministri määrusega. Vastav volitusnorm tuleneb PGSist.</p> <p>Kutsestandardite uuendamise töörühm arvestab oma töös karjäärimudeliga.</p> <p>Kutse taotlemise ja hindamise süsteemi uuendamisel järgitakse kooskõla karjäärimudeli astmetega.</p> <p>Riik suurendab diferentseeritavat osa järgmiselt: 2026. aastal 22%ni, 2027. aastal 23%ni ja 2028. aastal 24%ni.</p> <p>Haridus- ja Teadusministeerium kaasab meisterõpetajaid õppekava arendustöösse ja õpetajakoolitusse, õpetajate järelkasvu tagamiseks oluliste teemade uurimistöösse.</p>	<p>Kooli pidaja kehtestab karjäärimudeli rakendamise korra oma koolides.</p> <p>Omistab lähtuvalt kehtestatud riiklikust mudelist, kutsestandardi kirjeldusest ja enda kehtestatud rakendamise korrast aste 3 vanemõpetaja karjääriastet. Võib selle ülesande delegeerida ka koolile.</p>	<p>Teeb karjäärimudeli rakendamisel koostööd kooli pidajaga.</p> <p>Kehtestab koostöös kooli pidajaga õpetaja ametis töötava kvalifikatsioonita õpetaja palgakorralduse.</p> <p>Vanem- ja meisterõpetajale makstakse vastava karjääriastme töötasu. Eeldus on see, et koolijuht annab vanem- ja meisterõpetajale karjääriastmele vastavad tööülesanded.</p>	<p>Õpetaja kavandab oma karjääri ning teeb koostööd koolijuhi ja teiste osapooltega karjäärieesmärkide saavutamiseks.</p> <p>Täidab karjääriastmele vastavate kompetentside toel tööülesandeid kokkuleppel koolijuhiga.</p>